

Chalmerska huset (Södra Hamngatan 11)

”Til all min quarlåtenskap uti löst och fast, af hvad namn det wara må, förklarar jag det Sahlgrenska sjukhuset här uti staden och en framledes till inrättande bestämd Industrie-Skole för fattige barn, som lärt läsa och skrifwa att wara och blifwa de Enda arfvingar, och det til Tvåskiftes eller uti 2:ne lika delar”. Så lyder början på William Chalmers testamente.

De båda arvingarna fick dela på 109 050 riksdaler, och av Industrie Scholan för fattige Barn blev sedan Chalmerska Slöjdskolan, som i sin tur blev Chalmers Tekniska Högskola.

Huset ritades i början av 1800-talet av stadsarkitekten Carl Wilhelm Carlberg, som just då avslutat arbetet med Gunnebo slott. Mycket av slottsinredningen återkom i Chalmerska huset.

Kanslirådet och kommendören av Vasaorden, direktören i Ostindiska kompaniet, herr William Chalmers köpte ett äldre hus på tomten redan 1795. Men när huset brann vid storbranden 1802 lät han uppföra det nuvarande.

Den ensamstående William Chalmers var en rik man som skapat sin förmögenhet under sina år som superkargör i Kina. I Chalmers ståndsmässiga bostad hölls många fester, och det berättas att han alltid

brukade promenerade med en käpp med guldknopp. Förmodligen hade han också ofta med sig en hund på sina promenader. Vi kan nämligen läsa oss till att han fick betala extra skatt för denne, eftersom det var en som det stod "onödig" hund. Han fick också betala extra skatt för sin franska kock, som hade referenser från franska hovet före revolutionen.

1811 – efter bara kort tid i det nya huset dog William Chalmers 63 år gammal. Och istället kom hans stora förmögenhet andra till gagn.

Senare bodde grosshandlare David Carnegie Jr i huset. När han återvände till Skottland tog hans handelskompanjon Johan Oscar Ekman över både firman och huset. Hans ättlingar behöll sedan huset till 1930. Ekman var också med och grundade Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget i Göteborg, som öppnade kontor i huset 1864. Och det är härifrån som Skandinaviska banken räknar sina anor. Idag har många av rummen återställts som de var under Chalmers tid och möblerna som gått förlorade ersattes med möbler efter Carlbergs ritningar, ursprungligen ritade för Gunnebo slott.

Chalmers salonger är nu bankens representationslokaler, även om banken flyttat sitt kontor till andra lokaler.

Källor:

Bok: "Göteborg berättar". Beng A Öhnander. ISBN
91-85414-75-1
Webb: chalmers.se